

Institutionen för Hälsovetenskaper

Kurs | patientens värld - evidensbaserad vård I

Examinationsmoment Tentamen

Kurskod OM 334G

Högskolepoäng för examinationsmoment 2,5hp

Datum 2025-06-02

Tentamenstid 14.15-20.00

Jourhavande lärare Charlotta Göthe

Kan nås på telefon 0709376237 kl: 15.00-17.00

Besöker skrivningen

☐

☒ Nej

Hjälpmedel och övriga upplysningar till skrivvakter

Studenterna skriver direkt i tentamen, lösblad endast vid behov

Miniräknare ☐ Högskolans miniräknare

☐ Studentens miniräknare

☒ Ej tillåten

Vid egen uppkopiering ange antalet kopior _____

Anvisningar till lärare

Alla tentamensformulär ska lämnas in på reprocentralen.

- **För kopiering av tentamen** ska inlämning av originalexemplar ske senast 6 arbetsdagar före tentamenstillfället. Antal exemplar som ska kopieras upp fylls i av reprocentralen i rutan nedan.
- **Färdigkopierad tentamen** ska lämnas in senast 3 arbetsdagar före tentamenstillfället. Meddela tentamensadministrationen i god tid när inlämningen kommer att ske. Tentamen överlämnas direkt till personal på reprocentralen (ej via internpost). Vid egen uppkopiering ange antalet kopior i rutan ovan.

Inlämning ska ske på reprocentralens öppettider.

FYLLS I AV ADMINISTRATIONEN

Antal uppkopierade exemplar 88

Antal anmälda _____

Institutionen för Hälsovetenskaper

TENTAMEN

Kurs I patientens värld - evidensbaserad vård I

Examinationsmoment Salstentamen

Kurskod: OM334G

Högskolepoäng för examinationsmoment 2,5 hp

Datum: 2025-06-02

Tentamenstid 14.15-20.00

Ansvarig lärare Maria Gustafsson, Charlotta Göthe, Veronica Karlsson

Berörda lärare Helen Stensby, Malin Alander, Sarah Darwich.

Hjälpmedel/bilagor; inga

Övrigt: Skriv tydligt, oläsliga svar kommer inte att bedömas

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☐ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser

Totalpoäng 60p

För godkänt krävs minst 50% rätt på respektive kursmål. Följande kursmål examineras på Salstentamen:

Omvårdnad vid mag- och tarmsjukdomar Godkänd 11p Max 22p

Omvårdnad vid sjukdomar i nervsystemet och vanligt förekommande sjukdomar i rörelseapparaten Godkänd 12p Max 24p

Omvårdnad och omhändertagande vid pre- och postoperativ vård Godkänd 7p Max 14p

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Omvårdnad vid mag- och tarmsjukdomar/ Totalt 22p/Maxpoäng 22p

1. Vilket av följande är en viktig omvårdnadsåtgärd för en patient med diarré? (1p)

- A) Att äta större portioner
- B) Råd kring motionsvanor
- C) Vädra rummet
- D) Vätskebehandling

2. Vilken är den viktigaste omvårdnadsåtgärden du som sjuksköterska gör när du första gången träffar en patient med långvariga buksmärtor? (1p)

- A) Kontrollerar saturationen
- B) Tar en noggrann smärtanamnes
- C) Bokar en röntgenundersökning
- D) Ger råd kring motionsvanor

3. Vilket hjälpmedel kan användas för att gradera svårighetsgraden av dysfagi hos en patient med denna diagnos? (1p)

- A) Takitas 1-4
- B) VAS
- C) RLS
- D) Gleason 1-4

4. Vilken åtgärd prioriterar du som sjuksköterska i omvårdnaden av en patient som är kallsvettig, illamående och kräks blodtillblandat? (1p)

- A) Ger små portioner mat
- B) Vädrar i patientrummet
- C) Tar täta vitala parametrar
- D) Kall handduk på pannan

5. Olle ligger på kirurgavdelningen där du arbetar som sjuksköterska. Han besväras av illamående som en följd av ikterus orsakad av gallstas. Olle har nyss blivit insatt på antiemetika där man inväntar effekt. Ge exempel på omvårdnadsåtgärder du som sjuksköterska kan hjälpa Olle med för att lindra hans illamående till dess att antiemetikan gett effekt.

Ge minst tre exempel på omvårdnadsåtgärder för maxpoäng. (3p)

6. Margit ringer till dig som sjuksköterska på kirurgmottagningen. Margit har diagnosen GERD. Hon behandlas med PPI-läkemedel men undrar lite kring vad hon själv kan göra för att hjälpa till att lindra sina besvär. Vilka råd ger du Margit?

Ge minst två råd för maxpoäng. (2p)

7. Ge exempel på två livsstilsfaktorer/levnadsvanor som kan påverka patienters hälsa och som är viktiga för dig som sjuksköterska att få kännedom om. (2p)

8. Du arbetar som sjuksköterska på en kirurgisk vårdavdelning. Bengt vårdas på avdelningen för diagnosen pankreatit. Han är mycket påverkad av sin sjukdom, ligger mest stilla i sängen, har är mycket ostadig på benen när han ska komma upp. Han besväras också av illamående samt törst. Ge exempel på några olika omvårdnadsdiagnoser som är relevanta i vården av Bengt.

Ge minst tre exempel på omvårdnadsdiagnoser för maxpoäng. (3p)

9. Vilka omvårdnadsåtgärder hör ihop med vilken diagnos i övre mag-tarmkanalen? Para ihop rätt omvårdnadsåtgärd med rätt diagnos. (4p). 1p per rätt svar, -1p per fel svar, totalen kan inte bli mindre än 0p.

1. Dyspepsi	A. Sväljningsträning
2. Dysfagi	B. Fasta
3. Perforerat ulcus	C. Undvika fet mat och gröna äpplen
4. Gallsten	D. Höjd huvudända nattetid

10. Birgitta har opererats för en perforerad divertikulit och fått en kolostomi.

a) Hon undrar hur hon ska äta och dricka nu när hon har en stomi. Vad svarar du?
Ge minst ett kostråd till Birgitta. (2p)

b) Ge förslag på minst en ytterligare omvårdnadsåtgärd (utöver kostråd), som är viktig vid vården av en patient som nyligen fått en stomi. (2p)

Omvårdnad vid sjukdomar vanligt förekommande i rörelseapparaten/ Totalt 10p/Maxpoäng 10p

1. Vilken av följande riskbedömningar är viktigast för en patient med osteoporos? (1p)

- A) Trycksårslrisk
- B) Risk för hudskada
- C) Risk för förlorad egenvårdsförmåga
- D) Fallrisk

2. Mohammed ringer till dig på vårdcentralen Solstrålen där du arbetar som sjuksköterska. Han har sjukdomen psoriasisartrit och besväras av stelhet i lederna i framförallt händer och fingrar. Mohammed har läkemedelsbehandling för sin sjukdom men frågar dig om du har några råd vad han kan göra utöver den medicinska behandlingen för att lindra sin stelhet? Nämn två omvårdnadsåtgärder (ej medicinsk behandling) som du kan rekommendera Mohammed. (2p)

3. Vilket av följande egenvårdsråd är viktigt för patienter med diagnosen SLE (Systemisk Lupus Erythematosus)? (1p)

- A) Dricka mycket vätska
- B) Använda halkskydd
- C) Skydda sig mot solen
- D) Inte lyfta tungt

4. Vilken ut av följande omvårdnadsproblem är vanlig vid olika reumatologiska sjukdomar så som reumatoid artrit (RA), SLE (Systemisk Lupus Erythematosus), Sjögrens syndrom, myositer och fibromyalgi? (1p)

- A) Trötthet
- B) Ryggsmärta
- C) Oförmåga till blästömning
- D) Trycksår

I patientens värld-evidensbaserad vård OM334G

Namn: _____

Salstentamen

Personnr: _____

5. Beskriv minst fyra omvårdnads mål för en patient med reumatologisk sjukdom. (4p)

6. Nämn ett viktigt egenvårdsråd du som sjuksköterska ger till en patient med diagnosen diskbråck. (1p)

Omvårdnad vid sjukdomar i nervsystemet/Max poäng 14

1. Personer som drabbas av någon form av demenssjukdom ökar i takt med att vår befolkning blir äldre. Socialstyrelsen beräknar att runt 2030 kommer cirka 190 000 personer fått diagnos på någon form av demenssjukdom. Demens utvecklas hos den drabbade i olika steg, med koppling till dessa steg blir personen som är drabbad allt mer vårdberoende. Namnge och beskriv de olika stegen som demenssjukdom delas in i? (3p).

2. Nämn 3 riskfaktorer som man ser kan leda till att utveckla en demenssjukdom (3p)

1.
2.
3.

I patientens värld-evidensbaserad vård OM334G

Namn: _____

Salstentamen

Personnr: _____

3. Det finns idag ingen botande behandling för sjukdomen Amyotrofisk Lateral Skleros (ALS) utan behandling som ges är symtomlindrande. Namnge och beskriv två olika omvårdnads åtgärder/behandlingar som ska innefattas i omvårdnadsplan för patient med ALS diagnos? (4p)

4. Parkinsons sjukdom är en neurologisk sjukdom som debuterar vanligtvis efter 50 års ålder. Under senare år har man sett en ökning av debut före 50 års ålder och för att upplevt välbefinnande ska bibehållas och sjukdomens symtom minskas är det viktigt att detektera tidiga tecken på sjukdomen. Vad kan tidiga tecken på sjukdom vara? Nämn minst två tidiga symtom vid Parkinsons sjukdom (2p)

5. Beskriv två olika omvårdnadsåtgärder som blir aktuella i samband med att patient får diagnos Epilepsi? (2p)

Omvårdnad och omhändertagande vid postoperativ vård/Max poäng 14

Fråga 1.

Vad av följande är målet med den preoperativa fasen? Endast ett svar är rätt. (1p)

- A) Påbörja återhämtning och mobilisering efter operation ☐
- B) Övervaka vitalparametrar under operation ☐
- C) Minska ångest och optimera patientens tillstånd innan operation ☐
- D) Ge trombolytisk behandling innan operation ☐

Fråga 2.

Anna, 72 år, ska opereras för tarmvred (ileus). Hon har diabetes typ 2 och högt blodtryck i botten. Hon är väldigt orolig inför operationen och ställer många frågor om sövning på grund av sin diabetes samt höga blodtryck och är rädd för postoperativ smärta. Hur kan du som sjuksköterska använda den perioperativa dialogen för att minska Annas oro? Nämn minst två konkreta omvårdnadsåtgärder. (2p)

Fråga 3.

Lars, 60 år, har opererat prostatan. Han har postoperativ smärta (VAS 7) trots ordinerad T.Alvedon (paracetamol) och K.OxyNorm (opioid). Hur agerar du som ansvarig sjuksköterska? Beskriv minst två saker som du bör tänka på i den fortsatta smärtbedömningen och i hans omvårdnadsplan. (2p)

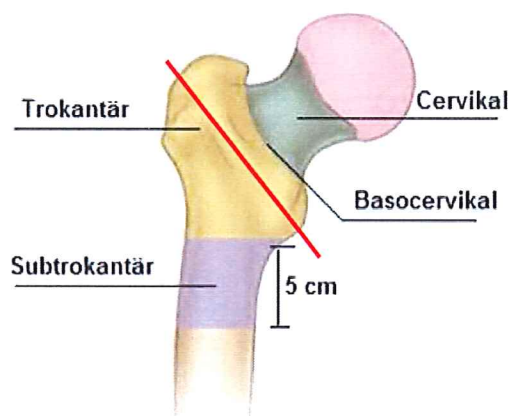
Fråga 4.

Du arbetar på kirurgavdelningen och har hand om en patient, Ahmed, som ska opereras för tjocktarmscancer. Kvällen innan, inför operationen vill du förvissa dig om att han har förstått vilka preoperativa förberedelser som behöver göras. Vilka **preoperativa förberedelser** gör du innan Ahmeds operation? Ge tre förslag. (3p)

1	
2	
3	

Fråga 5.

Mariam, 89 år, var en höstdag ute och promenerade men halkade på blöta löv. Vid fallet landade hon på höger höft där det på akutmottagningen konstaterades att hon fått en höftfraktur på höger sida (se bild). Mariam opereras och kommer tillbaka till vårdavdelningen trött och tagen. Hon har ett stort förband över höften, en urinkateter (KAD) samt flera PVK. Läkaren har gjort en notering att det finns stor risk för blödning postoperativt då det var ganska stora kärlskador i frakturområdet.

Ange tre **postoperativa kontroller** som du bör göra för att identifiera eventuell försämring av Mariams tillstånd och förklara varför du vill ta just dessa kontroller? (3p).

1	
2	
3	

Fråga 6.

Maria, 45 år, kommer in för en planerad hysterektomi (borttagning av livmodern) på grund av myom. Hon är frisk sedan tidigare, icke-rökare, och arbetar som lärare. Vid inskrivningssamtalet informeras hon om perioperativ dialog och får både skriftlig och muntlig information om fasta, preoperativa förberedelser och smärtbehandling. Hon duschar preoperativt och får ID-band. Under operationen används generell anestesi. Inga komplikationer noteras intraoperativt. På uppvaket (postop) har Maria VAS 5/10 i smärta och klagar på lätt illamående.

Beskriv tre viktiga omvårdnadsåtgärder du genomför på postop baserat på Marias symtom. (3p)

1	
2	
3	